

รายงานศึกษาระดับสมบรูณ์

การพัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชน
เพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาจากการพนัน

The Mass Communication Academic Network

Development for Social Advocacy toward Anti- Gambling

โดย

ดร.สุระชัย ชูพกา

กันยายน 2556

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

รายงานศึกษาดัชนีสมบรูณ์

การพัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชน
เพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาจากการพนัน

The Mass Communication Academic Network

Development for Social Advocacy toward Anti- Gambling

โดย

ดร.สุระชัย ชูผงกา

กันยายน 2556

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการ“พัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนเพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคมเพื่อลดปัญหาจากการพนัน”เป็นโครงการที่มุ่งสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่คณาจารย์ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงกับการตกเป็นเหยื่อภัยการพนัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา ทางด้านนิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชนที่มีความสามารถและทักษะในการสื่อสารและการผลิตสื่อที่มีศักยภาพในการก่อให้เกิดการแพร่กระจายข้อมูล ข่าวสาร และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับภัยภัย การพนันได้มากกว่าสาขาอื่นได้อย่างต่อเนื่องและสร้างผลกระทบทั้งในเชิงนโยบาย เชิงวิชาการและการปฏิบัติ ได้อย่างกว้างขวาง

คณะทำงานได้เริ่มดำเนินโครงการตั้งเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 โดยดำเนินการติดต่อประสานกับ คณาจารย์ทางด้านสื่อสารมวลชนจากสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคต่างๆ เพื่อเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการ ดำเนินงานในงานวิชาการและการจัดกิจกรรมการสื่อสารเพื่อต้านภัยการพนัน ซึ่งได้รับการตอบรับจาก คณาจารย์สื่อสารมวลชนจาก 9 สถาบันจาก 5 ภูมิภาค โดย ภาคเหนือ ได้แก่ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัด เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ภาคกลาง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ภาคตะวันออก ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัย รามคำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย อันนำไปสู่การลงนามความ ร่วมมือทางวิชาการของเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาจากการพนัน

การดำเนินงานโครงการสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการอันก่อให้เกิดผล พอสรุปได้ดังนี้

1. เกิดความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์การพนันในสถานศึกษาอย่าง แท้จริงอันเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนงานเพื่อลดปัญหาและผลกระทบจากการพนันของนิสิต นักศึกษาต่อไป ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการระดมความคิดเห็นของคณาจารย์สื่อสารมวลชนจาก 9 สถาบันที่ได้จัดกลุ่มสนทนา และสนับสนุนให้มีการออกสำรวจสถานการณ์สภาวะการเล่นการพนันใน สถานการศึกษาในช่วงเดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งพบว่าในภาพรวมนิสิตนักศึกษาในทุก มหาวิทยาลัยทั้งชายและหญิงมีการเล่นการพนันกันอย่างกว้างขวางในหลายรูปแบบ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การเล่นการพนันมาก่อนเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา และมีปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสารผ่าน สื่อมวลชนเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเล่นการพนัน อีกทั้งยังพบว่าปัจจัยด้านเครือข่ายบุคคล และเครือข่ายออนไลน์เป็นตัวขับเคลื่อนภาวะการเล่นการพนันให้เกิดความหมุนเวียนต่อเนื่อง

2. เกิดความตื่นตัวในกลุ่มนิสิตนักศึกษาในหลายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อร่วมต่อต้านภัยจาก การพนัน ทั้งนี้ได้มีเริ่มนิสิตนักศึกษาจาก 4 สถาบันได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามสถานการณ์ภาวะการ พนันและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ภัยจากการพนันกันอย่างกว้างขวาง อันเป็นผล

สืบเนื่องจากการผลักดันของคณะทำงานที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่ายคณาจารย์ทั้ง 9 สถาบัน ได้นำเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการพนันเข้าสู่บทเรียนในชั้นเรียน ส่งผลให้มีนิสิต นักศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์ และสื่อสารมวลชนมีความสนใจและต้องการเข้าร่วมการผลิตสื่อเพื่อณรงค์ด้านภัยการพนัน 90 คน จนโดยสามารถผลิตสื่อตั้งต้นได้แล้วรวม 22 คลิปหนังโฆษณาสั้น

3. เกิดเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อนสังคมเพื่อลดปัญหาจากการพนันอย่างเป็นทางการที่สามารถพัฒนาให้มีความยั่งยืนในการเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังและศึกษาติดตามปัญหาการพนันในสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพราะเครือข่ายคณาจารย์เป็นบุคลากรประจำสถาบันไม่เกิดการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงเช่นกลุ่มนิสิต นักศึกษา อีกทั้งการดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ต้นนี้จะเป็นฐานประสบการณ์ให้กับเครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนนำประเด็นและแนวทางการลดปัญหายาจากการพนันเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ทั้งในส่วนองค์ความรู้ทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมซึ่งทางคณะทำงานจะได้ดำเนินการสนับสนุนต่อไป และมีการผลักดันให้การด้านภัยการพนันเป็นหนึ่งในนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาได้เป็นผลสำเร็จ

4. สามารถพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ที่ร่วมโครงการและสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศในการด้านภัยการพนัน ทั้งนี้สืบเนื่องจากการที่คณะทำงานสามารถจัดให้มีการลงนามความร่วมมืออย่างเป็นทางการ โดยมีข้อตกลงร่วมกันในการจัดทำข้อเสนอที่มีลักษณะเป็นข้อกำหนดและมาตรการที่ชัดเจนในการป้องกันมิให้นิสิตนักศึกษาเข้าสู่ภาวะสุ่มเสี่ยงต่อการเสพติดการพนันซึ่งทางเครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนได้ร่วมกันจัดทำและเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นข้อบัญญัติในการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปลอดจากการพนันอันเป็นไปตามหลักการหนึ่งในระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาของคุรุสภาที่ 10 ในด้านการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาห่างไกลจากสิ่งเสพติด

5. สามารถจัดเวทีการสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องของภัยจากการพนันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนสามารถสร้างงานวิจัยเชิงสำรวจได้อย่างเป็นระบบที่จะนำมาแสดงผลสื่อสารสู่สาธารณะได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันทางเครือข่ายอาจารย์ทั้ง 9 สถาบันได้จัดเวทีสัมมนาวิชาการเพื่อแถลงผลงาน สื่อต้นแบบและการนำเสนอกรณีศึกษาเกี่ยวข้องโดยมีคณาจารย์และนิสิต นักศึกษาเข้าร่วมจำนวน 210 คน

6. สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะวงกว้างผ่านสื่อมวลชนได้อย่างกว้างขวางให้สังคมตลอดจนนิสิต นักศึกษาเกิดความตื่นตัวและตระหนักในเรื่องของภัยจากการพนันได้ผ่านเครือข่ายสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีสื่อมวลชนมากกว่า 10 องค์กรร่วมนำเสนอเผยแพร่ข่าวสารสู่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางด้านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ รวมถึงสื่อออนไลน์

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary).....	3
หลักการและเหตุผล	6
ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเครือข่ายฯ	9
การลงนามความร่วมมือทางวิชาการเพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาการพนัน	12
ผลการดำเนินการด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์	14
ผลการดำเนินโครงการด้านการศึกษาวิจัย	17
ภาคผนวก	32
สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ	33
ประวัติและผลงานผู้ประสานงานโครงการฯ	35
ภาพบรรยากาศเวทีสาธารณะ	39

โครงการ “พัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนเพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคม เพื่อลดปัญหาจากการพนัน”

หลักการและเหตุผล

การพนันจัดเป็นอบายมุขและผิดกฎหมาย มีโทษทางอาญา ตาม พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 การเล่นพนันก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่ตนเอง และครอบครัว แม้ว่าสังคมไทยบางส่วนไม่ให้การยอมรับผู้เล่นพนัน แต่อีกส่วนหนึ่งเห็นด้วยที่จะให้การเล่นพนันเป็นสิ่งที่ดำเนินการได้ ภายใต้ระเบียบ/กฎหมายที่ชัดเจน เพื่อ การสร้างและกระจายรายได้ ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ แต่ประเด็นดังกล่าวยังมีข้อถกเถียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงการป้องกันการกระทำผิดทางอาญาอื่นที่สืบเนื่องจากธุรกิจพนัน เช่น การฟอกเงิน

สถานการณ์พนัน จากการสำรวจของคณะเศรษฐศาสตร์ ร่วมกับสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2553 พบว่า กว่าร้อยละ 75 เคยเล่นพนัน โดยประเภทพนันที่เล่นในครั้งแรกเริ่มจาก หว่ยใต้ดิน (ร้อยละ 46), สลากกินแบ่งรัฐบาล (ร้อยละ 20.7), ไพ่ (ร้อยละ 18.6), พนันฟุตบอล (ร้อยละ 3.5) และไฮโล (ร้อยละ 2.8)

แม้ว่ากลุ่มอายุผู้เล่นสูงสุดส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มผู้ทำงาน คือช่วงอายุระหว่าง 35 - 44 ปี (ร้อยละ 16.3) 45 - 54 ปี (ร้อยละ 14.1) และ 25 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 11 แต่ที่สำคัญคือเยาวชนอายุน้อยกว่า 24 ปี เฉพาะพื้นที่สำรวจก็พบเล่นพนันกว่าร้อยละ 4 หรือเกือบ 2 ล้านคน

ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่า ผู้ที่เล่นการพนันตั้งแต่อายุยังน้อยมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันในวงเงินที่สูงกว่าผู้ที่เริ่มเล่นการพนันเมื่อมีอายุมากขึ้น และจากการศึกษาทางการแพทย์ยังพบว่าการเริ่มเล่นพนันในอายุน้อยมีโอกาสติดพนันสูงกว่าผู้เริ่มเล่นพนันเมื่ออายุสูงขึ้น ดังนั้น การให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ท่ามกลางสภาวะที่สังคมไทยยังขาดเครือข่ายและองค์กรในการทำงานเพื่อการแสวงหาองค์ความรู้ในการเข้าถึงสถานการณ์ของกิจกรรมการพนันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนยังขาดฐานข้อมูลสำหรับการขับเคลื่อนนโยบายและสังคมต่อประเด็นพนันอื่นๆ ที่อาจจะเป็นปัญหาเชิงนโยบายในอนาคตอย่างเป็นระบบ

มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์ ได้ตระหนักในพิษภัยการพนันได้มุ่งสร้างกลไกการประสานกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ในระดับพื้นที่ โดยผ่านรูปแบบของการเป็นศูนย์กลางข้อมูล การเฝ้าระวังข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ และการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย เพื่อให้นำไปสู่การปรับปรุง เกิดการบังคับใช้กฎหมายรวมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความเท่าทันต่อการพนันในรูปแบบต่างๆ ดังนั้นทางมูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์ จึงได้พัฒนาความร่วมมือ กับเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชน ใน 9 สถาบันการศึกษาจาก 4 ภูมิภาค เพื่อก่อให้เกิดการ การวิเคราะห์และเฝ้าระวังการโฆษณาประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อเกี่ยวกับกิจกรรมการพนันอย่างต่อเนื่องที่ส่งผ่านไปยังเครือข่ายนิสิต นักศึกษาในรุ่นต่อรุ่นอันเป็นส่วนสนับสนุนสร้างความต่อเนื่องในการเฝ้าระวังรู้ทันพิษภัยการพนันได้มากกว่าการสนับสนุนการทำกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนเป็นรายครั้งหรือรายโครงการ

ทั้งนี้เครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนดังกล่าวมุ่งให้เกิดการพัฒนาเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังและป้องกันการเล่นพนันในเยาวชนกลุ่มเสี่ยงโดยเครือข่ายนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในระดับอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การออกมาตรการควบคุมการประชาสัมพันธ์เชิญชวนคนเล่นพนันได้ และพัฒนาสื่อต้นแบบบนพื้นฐานข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากการพนัน เพื่อนำไปขยายผลสู่การณรงค์ให้ประชาชนได้มีความรู้เท่าทันต่อรูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของธุรกิจการพนันอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและบริบทแวดล้อมที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสำรวจสถานการณ์การโฆษณาเชิญชวนเล่นพนันและมูลเหตุแรงจูงใจในการเล่นการพนันในกลุ่มเยาวชนและนิสิตนักศึกษาทั่วทุกภูมิภาค
2. สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาสื่อรณรงค์ต้านภัยการพนันโดยกลุ่มเยาวชนนิสิตนักศึกษาทั่วทุกภูมิภาคและขยายผลสู่ชุมชนและสังคม
3. เพื่อพัฒนาเครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนในการเฝ้าระวังการโฆษณาเชิญชวนเล่นพนันและสร้างระบบสื่อสารต้านภัยการพนันในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

1. เข้าถึงสถานการณ์ภาวะการติดการพนันในกลุ่มเยาวชน นิสิต นักศึกษา ทั่วประเทศ เพื่อกำหนดแนวทางสร้างการสื่อสารรณรงค์ลดปัญหาจากการพนัน
2. ได้เครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมเฝ้าระวังภัยการพนันในสถานศึกษา
3. ได้สื่อต้นแบบเพื่อขยายผลการรณรงค์ป้องกันภัยการพนัน

Information Center for Gambling Control Policy

กลุ่มเป้าหมาย

1. เครือข่ายอาจารย์ด้านสื่อสารมวลชน จากสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา จำนวน 9 สถาบัน
2. นักศึกษาด้านสื่อสารมวลชน จาก 9 สถาบัน จำนวน 200 คน
3. คณาจารย์และนิสิตนักศึกษาสื่อสารมวลชนทั่วไป

ระยะเวลาการดำเนินงาน มกราคม–สิงหาคม 2556 นับตั้งแต่วันที่อนุมัติโครงการรวมระยะเวลา 7 เดือน

(ระยะเวลาดำเนินงาน 6 เดือน และสรุปและจัดทำเอกสารการวิจัยเปิดโครงการ 1 เดือน)

ผลงานนำเสนอ

1. รายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาจากการพนันในสถาบันการศึกษา
2. สื่อรณรงค์ต้นแบบ จากการประกวด จำนวน ไม่น้อยกว่า 10 ชิ้น
3. รายงานวิเคราะห์หัตถ์มาคิตี” ของผู้ทำสื่อรณรงค์ต่อประเด็นการพนัน นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย
4. ข้อเสนอแนะเชิงมาตรการการการณณรค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อลดปัญหาจากการพนัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชน เพื่อขับเคลื่อนสังคมให้ตระหนักถึงประเด็นปัญหาจากการพนัน
2. สื่อเพื่อการรณรงค์ ในรูปแบบ โปสเตอร์ โฆษณาสั้น แผ่นพับ ฯลฯ
3. ข้อเสนอเชิงมาตรการสำหรับการจัดทำกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดปัญหาจากการพนัน

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเครือข่ายฯ

1. การสร้างและพัฒนาเครือข่ายสื่อสารมวลชนที่สนใจและให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาการสื่อสารด้านภัยการพนันจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้งจากมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน เข้าร่วมหารือกำหนดแนวทางเป็นไปตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ โดยสามารถจัดทำเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อนสังคมต้านภัยพนันได้ 9 สถาบันได้อย่างเป็นทางการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

คณะทำงานได้ทำการประสานงานเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างอาจารย์สื่อสารมวลชนในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ โดยชักชวนอาจารย์ทางด้านสื่อสารมวลชนร่วมหารืออย่างไม่เป็นทางการครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2556 ณ โรงแรม เดอะเอ็มเมอเรียล กรุงเทพฯ ซึ่งได้รับเกียรติอย่างสูงจาก ศ.ดร.สุพงษ์ โสชนะเสถียร ผู้ที่คณาจารย์สื่อสารมวลชนและนิเทศศาสตร์เคารพนับถืออย่างสูงร่วมการพบปะหารือ โดยมีคณาจารย์ร่วมหารือจำนวน 6 ท่าน ร่วมพูดคุยถึงแนวทางการสร้างความร่วมมือ

ผลการหารือร่วมกันเล็งเห็นว่าควรพัฒนาความร่วมมืออย่างค่อยเป็นค่อยไปโดยเน้นการทำงานทางวิชาการร่วมกัน เริ่มจากการสำรวจสถานการณ์การพนันในสถานศึกษาที่อาจารย์ 4 ท่านพร้อมร่วมประสานกับคณาจารย์และนักศึกษาเพื่อให้เกิดการสำรวจสถานการณ์ที่ครอบคลุมในทุกภูมิภาคของประเทศเป็นเบื้องต้น แล้วจึงกำหนดแนวทางร่วมกันต่อไป ขณะเดียวกันคณะทำงานต้องพยายามประสานพูดคุยกับเครือข่ายอื่นให้เกิดความร่วมมือที่หลากหลาย

จากนั้นคณะทำงานจึงได้ทำการประสานกับเครือข่ายแกนนำทั้ง 4 มหาวิทยาลัยได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยหอการค้า มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อพัฒนาความร่วมมือสู่เครือข่ายคณาจารย์จากสื่อสารมวลชนในมหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ครบ 9 สถาบันครอบคลุมทุกภูมิภาคตามเป้าหมาย โดยมีการจัดประชุมเครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชน 9 สถาบันเพื่อวางแผนและติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน 3 ครั้งระหว่างการดำเนินโครงการ

2. จัดเวทีวิชาการแลกเปลี่ยนประเด็นเชิงวิชาการในการสื่อสารสาธารณะเพื่อรณรงค์ลดปัญหาจากการพนัน โดยผู้ดำเนินโครงการและคณะทำงานได้จัดให้มีการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนประเด็นและเพื่อประเมินสถานการณ์การแพร่กระจายของการพนันเข้าไปถึงกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ในวันศุกร์ ที่ 5 เมษายน 2556 อาคารสุขุทัย ชั้น

10 ห้อง 1011 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภายใต้หัวข้อการสื่อสารสาธารณะเพื่อดำเนินการพนันในสถาบันอุดมศึกษา

1. นายพงศ์ธร จันทรศิริ ผู้แทนมูลนิธิสตรี-สุขภาพดีวงศ์
2. กลุ่ม Young Writer School
3. ผู้สื่อข่าว TCIJ
4. ผู้แทนนักศึกษาสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง

ผลการประชุมที่ประชุมได้ร่วมพิจารณาผลสำรวจสถานการณ์การพนันเบื้องต้นที่นำเสนอโดย อาจารย์ดร.สุทธิภา วงศ์ยะลา ที่ได้สรุปเบื้องต้นของผลการสำรวจพบว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์การเล่นการพนันมาก่อนเข้ามหาวิทยาลัย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้มีประสบการณ์การเล่นการพนัน ช่วงมัธยมเล่นมากที่สุด ร้อยละ 40 และประถมร้อยละ 16.3 และเพิ่มมีประสบการณ์การเล่นการพนันเมื่อเข้ามหาวิทยาลัย 10.8 โดยมีเหตุผลหลักส่วนใหญ่ในการเล่นพนันเรียงตามลำดับคือ เพื่อความสนุกสนาน ร้อยละ 41.2 ฆ่าเวลา ร้อยละ 37.3 อายากรู้อยากลอง ร้อยละ 32.6 4. ชอบเสี่ยงดวง ร้อยละ 28.9 พฤติกรรม ส่วนรูปแบบการเล่นการพนันที่นิสิตนักศึกษานิยมเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ อันดับ1 ไพ่2) พนันบอล 3) ลอตเตอรี่ 4) หว่ยใต้ดิน 5) สลากเกอร์

สำหรับสภาพแวดล้อมโดยรวมพบว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนมีประสบการณ์การเล่นการพนันมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ ส่วนทางด้านสื่อที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ 1) เพื่อน2) โทรทัศน์3) เว็บไซต์4) เฟสบุ๊ค5) ครอบครัว และพบข้อสังเกตว่าสื่อโทรทัศน์มีแนวโน้มทำให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการเล่นการพนัน

ยิ่งไปกว่านั้นที่ประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่สอดคล้องกันสรุปได้ว่านิสิตนักศึกษาจำนวนมากมีการเล่นการพนันกันอย่างกว้างขวางและหลากหลาย กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาทั้งชายหญิงนิยมเล่นการพนันในทุกมหาวิทยาลัยทั้งในรูปแบบการเล่นพนันดั้งเดิมได้แก่ การเล่นไพ่แทงหว่ย และการเล่นพนันในรูปแบบทันสมัยได้แก่ การแทงพนันฟุตบอลผ่านโต๊ะบอลที่มีเพื่อนเดินโหยงการแทงหว่ยหุ้นและการร่วมเครือข่ายการเล่นพนันออนไลน์โดยพบด้วยว่าในปัจจุบันนิสิตนักศึกษาหญิงเข้ามามีบทบาทในการเล่นการพนันในสถานการศึกษามากยิ่ง ทั้งในบทบาทผู้เล่น ผู้นำการเล่น และผู้ช่วยเพื่อนผู้ชายในการเล่นหรือแก้ไขปัญหาหนี้สินจากการเล่นการพนัน

ขณะเดียวกันการเล่นหว่ยใต้ดินได้เริ่มระบาดเข้าไปในสถานการศึกษาเช่นกัน โดยสภาวะการเล่นการพนันในสถานการศึกษามีจุดเริ่มต้นและศูนย์รวมจากห้องพักนักศึกษาภายในสถาบันและสถาบันเทวโรบบมหาวิทยาลัย โดยเครือข่ายคณาจารย์เห็นพ้องกันว่าจะนำประเด็นจากการศึกษาดังกล่าวไปเป็นเนื้อความเพื่อการอบรมนิสิตนักศึกษาเพื่อการพัฒนาสื่อรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกนิสิตนักศึกษาร่วมต้านภัยการพนันในระยะต่อไป

3. จัดประชุมลงนามความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการสื่อสารด้านภัยการพนันในสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อร่วมพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสำนักงานสถาบันอุดมศึกษาแห่งชาติ

คณะทำงานได้ทำการประสานและจัดประชุมหารือถึงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการโดยมีคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นแกนกลางในการประสานงานอันนำไปสู่การลงนามความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการต้านภัยพนันอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2556 โดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ปัญญา ศิริโรจน์ รองอธิการบดี ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสักขีพยานและมีคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาร่วมลงนามดังนี้

1. ผศ.วันดี ชวดนุช รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัยคณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง
2. ผศ.สุภาณี นิตยัสมอ รองคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน คณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง
3. อ.ดร. สุระชัย ชูผกา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง
4. อ. ดร. ภัทมัย อินทจักร ผู้ช่วยคณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ
5. อ.ดร. ทรงยศ บัวเฟื่อน มหาวิทยาลัยบูรพา
6. ผศ.ดร. เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
7. อ.ดร. อัดนันท์ เตโชพิศาลวงศ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
8. อ. ดร. บุญผา ลาภะวัฒนาพันธ์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
9. อ.ดร. ปัทมา จันท์เจริญสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
10. อ.ดร. สุทธิภา วงศ์ยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

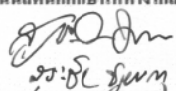
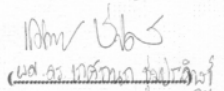
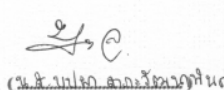
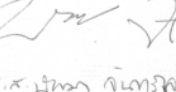
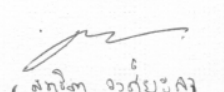
การลงนามความร่วมมือทางวิชาการเพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคมต้านภัยพนัน

บันทึกความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการ
โครงการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนเพื่อขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาการพนัน

บันทึกความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการโครงการพัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชน เพื่อขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาการพนันฉบับนี้ทำขึ้น ณ คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2556 ระหว่างมูลนิธิสตรี-สุขภาพ กับ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและ เครือข่ายอาจารย์ 8 สถาบัน โดยมีความมุ่งหมายกันดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 พัฒนาร่วมมือด้านการศึกษวิจัยและเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ และนโยบาย ที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลประโยชน์ทั้งในด้านกาเฝ้าระวังภัยจากการพนันในสถาบันการศึกษา
- ข้อ 2 สนับสนุนการจัดกิจกรรมและการพัฒนาสื่อรณรงค์ด้านภัยการพนันของนักศึกษา เพื่อเผยแพร่สู่ชุมชน
- ข้อ 3 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทำพันธกิจนโยบาย ประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน เพื่อป้องกันนิสิตนักศึกษาให้ห่างไกลจากภัยพนันทุกรูปแบบ

ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยบูรพา
ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยพายัพ	ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	ลงชื่อ (.....) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ผลจากการลงนามความร่วมมือทางวิชาการทำให้คณาจารย์เครือข่ายนำประเด็นด้านการต้านภัยพนันไปผลักดันเป็นนโยบายของทางคณะและมหาวิทยาลัยต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้บรรจุเป็นเรื่องการต้านภัยพนันเข้าเป็นหนึ่งในองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาองค์ประกอบที่ 10 (นโยบาย 3 D) ควบคู่กับเรื่องการต้านภัยจากยาเสพติด จนส่งผลให้ได้รับคะแนนการประกันคุณภาพองค์ประกอบนี้เต็มเป็นแบบอย่างให้กับคณะอื่นๆในมหาวิทยาลัยเกิดความตื่นตัวและพัฒนาแนวทางการดำเนินกิจกรรมเพื่อต้านภัยการพนัน เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยภาคที่เริ่มดำเนินการคิดริเริ่มกิจกรรมการต้านภัยการพนันและสร้างการรับรู้ต่อผู้บริหารของคณะและมหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินการด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์

คณะทำงานได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่ม Young Writer School ซึ่งเป็นเครือข่ายผู้สื่อข่าว นักประชาสัมพันธ์ และนักสื่อสารมวลชนกัน จัดอบรมให้ความรู้กับเครือข่ายนักศึกษาเพื่อจัดทำสารคดีเจาะลึก “ชีวิตนักศึกษากับวิถีการพนัน” พร้อมกับแนวทางการผลิตสื่อรณรงค์เพื่อต้านภัยพนันสำหรับนิสิตนักศึกษา เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ทำให้เครือข่ายนิสิตนักศึกษาที่สนใจเข้าไปทำสื่อกับเกี่ยวกับเรื่องการพนัน และการผลิตสื่อดังปรากฏผลงานทั้งด้านสารคดีชีวิตการพนันของนักศึกษา สื่อโปสเตอร์ต้นแบบ และคลิปโฆษณาสั้น เพื่อเป็นต้นแบบนำร่องให้เครือข่ายนิสิต นักศึกษาในเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนได้เป็นแนวทางการพัฒนาสื่อรณรงค์ต้านภัยพนันในระยะที่สอง แสดงได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การจัดอบรมเพื่อเจาะลึกวิถีชีวิตนักศึกษาเกี่ยวกับภัยการพนัน
 Information Center for Gambling Control Policy

เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

กลุ่มYoungWriter School และนักศึกษา ม.รามคำแหงร่วมผลิตสื่อต้นแบบต้านพนัน

ภาพตัวอย่างสื่อต้นแบบที่ประกอบด้วยสื่อโปสเตอร์ สื่อสปอตเสียงและคลิปโฆษณาณรงค์ต้านภัยพนัน

(ตัวแบบต้นฉบับ และไฟล์ภาพและเสียง รายละเอียดตามไฟล์แนบ)

จากการอบรมและพัฒนาสื่อตั้งต้น คณะทำงานได้ประสานส่งผลการดำเนินงานให้กับคณาจารย์ในเครือข่ายได้ใช้เป็นตัวอย่างนำร่องในการจัดอบรมนักศึกษาควบคู่ไปกับการนำผลการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ปัญหาการพนันในสถานศึกษาเบื้องต้นของดร.สุทธิภา วงศ์ยะลา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่ได้นำเสนอในเวทีเสวนาวิชาการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนทั้ง 9 สถาบันได้นำผลการสำรวจเบื้องต้นมาเป็นฐานสร้างองค์ความรู้ในการอบรมและพัฒนาสื่อรณรงค์ให้กับนักศึกษา ทำให้มีนักศึกษาส่งผลการต้านภัยพนันในรูปแบบของคลิปภาพยนตร์เข้าร่วมโครงการจำนวนถึง 22 เรื่องมีนักศึกษาเข้าร่วมในกิจกรรมสถาบันละ 10 คนโดยเฉลี่ยจาก 9 มหาวิทยาลัย โดยผลงานเหล่านี้คณะทำงานได้จัดเผยแพร่ผลงานศึกษาผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ YouTube ตามเป้าหมายของการดำเนินโครงการเป็นที่เรียบร้อย (ดังปรากฏในผลงานซีดีที่แนบมา) พร้อมทั้งกระจายสื่อผลงานเหล่านี้สู่คณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 9 สถาบัน

ขณะเดียวกันทางคณะทำงานได้จัดเวทีนำเสนอผลงานและพิจารณาตัดสินสื่อรณรงค์ต้านภัยการพนันจาเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2556 โดยเครือข่ายคณาจารย์จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เป็นผู้ดำเนินการจัดเวทีนำเสนอผลงาน และมีนักศึกษาที่ส่งผลงานเข้าร่วมนำเสนอผลงานและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวม 210 คนจาก 9 สถาบันอุดมศึกษา(ดังรายชื่อที่ปรากฏในภาคผนวก)

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

ผลการดำเนินโครงการด้านการศึกษาวิจัย

การดำเนินโครงการด้านการศึกษาวิจัย คณะทำงานได้ผลักดันให้เครือข่ายคณาจารย์ สื่อสารมวลชนร่วมกันดำเนินการศึกษาวิจัยใน 3 รูปแบบ ได้แก่

หนึ่ง)การจัดสนทนากลุ่ม โดยมีอาจารย์ ดร. อัทธนันท์ เตโชพิศาลวงศ์ จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และอาจารย์ดร.ภัทรมัย อินทรจักร ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นผู้ร่วมดำเนินการจัดกลุ่มสนทนาและสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาภาวะการเล่นพนันในกลุ่มนักศึกษาและเยาวชนเพื่อประกอบข้อมูลการวิเคราะห์วิจัยเชิงสำรวจทั้งในและรอบสถานศึกษา

สอง) การจัดทำวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นการพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยมีอาจารย์ ดร.บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นหัวหน้าคณะและมีเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนทั้ง 8 มหาวิทยาลัยร่วมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

สาม) การวิเคราะห์มายาคติทางการสื่อสารการพนันในสังคมไทยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะแอบแฝงที่สื่อสารผ่านหยาและการพนันออนไลน์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายและอาจารย์ดร.สุระชัย ชูผลกา มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นผู้ดำเนินการ

ผลการสนทนากลุ่มกับนิสิตนักศึกษา

ผลการจัดเวทีสนทนากลุ่มกับนักศึกษาทั้ง 9 สถาบัน สรุปได้ในประเด็นต่อไปนี้ ประเด็นสถานการณ์การพนันของแต่ละมหาวิทยาลัย

- นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบว่าโดยรอบมหาวิทยาลัยแวดล้อมด้วยแหล่งอบายมุข และมีทราบดีว่าที่ใดที่มีการเปิดให้มีการพนัน และมีการพนันรูปแบบใด
- นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบว่าผู้คนใดที่มีการเล่นการพนัน แต่จากการแสดงออกของนักศึกษามองว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่เห็นเพื่อนเล่น หรือแม้แต่นักศึกษาบางคนมีการไปรอเพื่อนในสถานที่เล่นการพนัน หรือแม้แต่นักศึกษาที่มีครอบครัวเล่นการพนัน
- นักศึกษาเป็นว่าตอนนี้วัยรุ่นเป็นเป้าหมายสำคัญของการพนันบางรูปแบบ ดังนั้นจึงมีการเปิดสถานที่สำหรับการพนันใกล้กับสถานบันการศึกษา ซึ่งมีเหมือนกันทุกสถานบัน ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ทั้งเอกชน รัฐบาลและราชภัฏ ล้วนแต่มีสถานที่สำหรับการพนันไปตั้งใกล้ๆ เพราะเป็นกลุ่มเป้าหมาย
- จากการสังเกตการแลกเปลี่ยน นักศึกษามองว่าการพนันเป็นเรื่องธรรมดา และ

กลายเป็นความเคยชินที่จะพูดถึงการพนัน เหมือนพูดเรื่องเสื้อผ้า ทุกคนพูดได้โดยไม่รู้สึกผิด ประเด็นเรื่องวิธีการแก้ไขปัญหานี้

- นักศึกษาเสนอเริ่มแก้ไขที่ตัวเองและคนรอบๆ ข้างกัน โดยให้เริ่มจากการเตือนคนรอบข้างให้เห็นถึงผลเสียของการพนัน เริ่มจากเพื่อน ครอบครัว แล้วจะกระจายขยายมากขึ้น
- นักศึกษามองเรื่องครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญในการที่จะทำให้ปัญหาการพนันลดน้อยลง ครอบครัวควรรู้เท่าทันวัยรุ่น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี
- นักศึกษามองว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะใช้ความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย และมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

ผลการวิจัยเชิงสำรวจ

การดำเนินงานด้านการวิจัยเชิงสำรวจสถานการณ์การเล่นพนันในและรอบสถานศึกษาคณะทำงานได้จัดประชุมเครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชน 9 มหาวิทยาลัย เพื่อระดมความคิดเห็นในการพัฒนาแบบสอบถาม และได้มอบหมายให้นักศึกษาแต่ละสถาบันทำการออกสัมภาษณ์ผ่านแบบสอบถามกับนักศึกษาของทั้ง 9 สถาบัน ะละ 100 ชุด รวม 900 ชุด

ผลการวิจัยเชิงสำรวจได้ถูกพัฒนาเป็นบทวิเคราะห์ภายใต้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติ และพฤติกรรมการเล่นการพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศโดยอาจารย์ ดร.บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นหัวหน้าคณะสรุปผลได้ดังนี้

ผลวิจัยพบว่าโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันจากสื่อบุคคลที่เป็นเพื่อนมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ สื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อเฟสบุ๊กในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าในเรื่องการพนันบุคคลใกล้ชิดยังมีอิทธิพลเหนือสื่ออื่นๆ แต่สื่อใหม่ “New Media” ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทเป็นคู่มือในเรื่องการพนันในหมู่นิสิตนักศึกษาแล้ว

ผลวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเพศชายมีทัศนคติในทางบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเพศหญิงและเพศทางเลือก อันเป็นไปตามบุคลิกลักษณะและความคิดชอบการแข่งขัน ทำลาย มีความเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย และพบด้วยว่าผู้เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นการพนันส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาเพศชายถึงร้อยละ 76.5 รองลงมา เป็นเพศทางเลือก ร้อยละ 67.6 และเพศหญิง ร้อยละ 58.2

ขณะเดียวกันนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนจะมีทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากเศรษฐกิจฐานะทางสังคม (Socioeconomic Status) และรายได้ของนักศึกษาที่แตกต่างกัน

ผลวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 1.01-2.00 จะมีความบ่อยครั้ง (ความถี่) เกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่ากลุ่มที่เรียนดีกว่า

ผลวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.4 มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอนมัธยมศึกษาตอนปลายรองลงมา ร้อยละ 28.1 มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอนมัธยมศึกษาตอนต้นและร้อยละ 24.3 มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอนประถมศึกษา

ผลจากการวิจัยพบอีกว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันจากสื่อประเภทต่าง ๆ ประกอบด้วย สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ สื่อบุคคลและสื่อใหม่ ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันหมายความว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันในทางบวกสูงตามไปด้วยและจะมีความบ่อยครั้ง (ความถี่) ในการการเล่นการพนันสูงตามไปด้วย ส่วนนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันต่ำจะมีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนันต่ำและจะมีความบ่อยครั้ง (ความถี่) เกี่ยวกับการเล่นการพนันต่ำ

นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นการพนันที่ต่างกัน จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันแตกต่างกัน โดยนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นการพนันจะมีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเล่นการพนัน

ทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้ง (ความถี่) เกี่ยวกับการเล่นการพนัน ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์ทางบวกกล่าวคือ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความบ่อยครั้ง (ความถี่) เกี่ยวกับการเล่นการพนันสูงจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันสูง ส่วนนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความบ่อยครั้ง (ความถี่) เกี่ยวกับการเล่นการพนันต่ำจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันต่ำ ทั้งนี้ เพราะทัศนคติและพฤติกรรมต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดังที่อธิบายไว้ในผลการทดสอบสมมติฐานก่อนหน้า

การวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศที่มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกแตกต่างกัน จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันแตกต่างกัน (ยอมรับสมมติฐานการวิจัย)

โดยนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประวัติการเริ่ม เล่นการพนันครั้งแรกตอนปวช.จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส. และมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ไม่เพียงผลวิจัยจะชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรม ตามที่ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสารหรือที่เรียกสั้น ๆ “KAP” กล่าวไว้ แต่ยังช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และพฤติกรรมได้เช่นกัน

เนื่องจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอน ปวช. จะมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประวัติการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส. และมหาวิทยาลัย นั้นย่อมหมายถึงการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกจะมีอิทธิพลต่อความถี่ในการเปิดรับข่าวสารและทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นการพนัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนอย่างโทรทัศน์กับหนังสือพิมพ์ซึ่งโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับระดับปานกลาง รองจากสื่อบุคคล สำหรับบทบาทของการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนต่อทัศนคติและพฤติกรรมนั้น

ผลการวิเคราะห์มายาคติในการสื่อสารการพนัน

คณาจารย์สื่อสารมวลชนในเครือข่ายได้มีการแลกเปลี่ยนแง่มุมเชิงวิชาการว่าด้วยมายาคติในการสื่อสารพนันจนเห็นได้ว่า สำนักงานกองสลากกินแบ่ง และเว็บไซต์พนันออนไลน์ นับเป็นต้นธารหลักในการสื่อสารสร้างมายาคติเกี่ยวกับการเสียโชคจนทำให้ประชาชนหลงใหลไปกับการพนันโดยไม่รู้สึกรว่าเป็นสิ่งที่เปื้อนบาปมุขที่ก่อให้เกิดความไม่เจริญในการดำเนินวิถีชีวิต คณะทำงานได้ประสานงานให้ ผศ.ดร.เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้ที่เคยศึกษาวิจัยด้านมายาคติว่าด้วยวาทกรรมประเภทต่างๆ มาก่อนเป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์มายาคติเกี่ยวกับการสื่อสารของสำนักงานกองสลากกินแบ่ง ขณะเดียวกันได้ประสาน อาจารย์ ดร.สุระชัย ชูผกา ประธานสาขาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นผู้วิเคราะห์มายาคติที่แฝงมากับเว็บไซต์พนันออนไลน์ โดยมีผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

องค์กรแห่งความหวัง: มายาคติของสนง.สลากฯ

เพราะเหตุใดกระดาดแผ่นนั้นจึงดูมีคุณค่า เปี่ยมด้วยความหวังและความฝัน นั่นเป็นเพราะผู้ซื้อต่างร่วมใส่รหัสแห่งความหวังลงไปในกระดาดแผ่นนั้น ความหวังที่จะถูกรางวัล พร้อมๆ กับนั่งฝันหวานแม้จะเป็นความสุขในช่วงระยะสั้นๆ ก็ตาม

หากกะเทาะลงไปในมายาคติแห่งความหวังที่จะถูกรางวัล พบเรื่องเล่าที่ปรุงแต่งเกี่ยวกับโชคช่วยและบุญบันดาล พรพรทานจากสวรรค์ การถูกหวยแต่ละครั้งจึงเปรียบประดุจได้พรจากเทพยดา นับเป็นลาภลอยที่น้อยคนนักจะได้รับ บุคคลที่ถูกรางวัลจึงปานประหนึ่งเป็นผู้มีบุญวาสนาได้รับคัดเลือกจากเบื้องบนดลบันดาลให้ถูกรางวัล ฉะนั้นจึงไม่น่าแปลกที่จะมีมหกรรมบนบานศาลกล่าว ขอเลขเด็ดจากเจ้าพ่อ เจ้าแม่ ก่อนวันหวยออก

ไม่เพียงแต่ประชาชนผู้ซื้อลอตเตอรี่เท่านั้นที่สร้างมายาคติแห่งความหวัง สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต้นเรื่องถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่ร่วมวงติดตั้งสัญญาแห่งความหวังให้แก่ชุมชนคนซื้อลอตเตอรี่ ดังที่ พล.ต.ต.อรรถกฤษณ์ธำรงค์ตร ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กล่าวว่า

“ภารกิจหลักของสำนักงานสลากฯ คือ การแบ่งเบาภาระของรัฐในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาส เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคม ที่มีความต้องการอันหลากหลาย และการหารายได้เข้างบประมาณแผ่นดิน และจะเห็นภารกิจในการสร้างความสุขจากความหวัง ทั้งความหวังทางตรงที่ผู้ซื้อสลากถูกรางวัล และความหวังทางอ้อมที่ยิ่งใหญ่ ประเมินค่าไม่ได้ คือ การนำเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากไปสนับสนุนโครงการสาธารณประโยชน์ด้านต่าง ๆ” (ข่าวสด 10 กันยายน 2555)

จากคำกล่าวของ ผอ.สำนักงานสลากฯ มีเพียงตอกย้ำมายาคติเรื่องความหวังจากการถูกรางวัล ยังสร้างสัญญาเรื่องของความหวังที่ประเมินค่าไม่ได้ ที่นำรายได้จากการจำหน่ายสลากไปสนับสนุนโครงการสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เท่ากับบรรจุมูลค่าการมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมของผู้ซื้อลอตเตอรี่

ความสุขที่สร้างขึ้นจากความหวังและฝันที่จะเป็นผู้โชคดีถูกรางวัล 2 ตัว 3 และ 6 ตัวของลอตเตอรี่ในแต่ละงวด แม้จะเป็นช่วงสั้นๆ และสูญสลายในเวลาอันรวดเร็ว แล้วก่อร่างสร้างตัวใหม่ในเวลาต่อมา นับเป็นวัฏจักรที่เกิดขึ้น ทุกๆ รอบวันที่ 1 และ 16 ของแต่ละเดือน มายาคติแห่งความหวังนี้ช่างสวยงาม ชักชวนผู้เล่นหวยเข้าสู่วังวน แม้จะรู้ว่า เป็นเพียงภาพมายาที่สร้างความสุขเป็นชั่วคราวชั่วยามก็ตาม

อุดมการณ์ดังกล่าว ทางสำนักงานสลากฯ ได้ดำเนินงานด้วยการสร้างเป็นองค์กรแห่งความหวัง ภายใต้นโยบาย HOPES สร้างความสุขจากความหวังสื่อความหมายว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหน่วยงานของรัฐ พร้อมทำหน้าที่หยิบยื่นโอกาสให้กับทุกคน ด้วยความอดุสาหะและรับผิดชอบต่อสังคม โดยอธิบายว่า H คือ Handing, P คือ Peoples, E คือ Enterprise และ S คือ Social (ข่าวสด 10 กันยายน 2555)

สัญญาแห่งความหวังของสำนักงานสลากฯ ได้ตอกย้ำผ่านคำกล่าวของผอ. สำนักงานสลากฯ ว่า

“เราคือ องค์กรแห่งความหวัง เป็นความหวังของคน เราหวังที่จะให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับและรายได้สู่รัฐ และรายได้นั้นเอาไปดูแลสังคม นี่คือการหวังของเรา คือคนในองค์กร ความหวังของผู้ซื้อสลากคืออะไร ความหวังของผู้ซื้อสลาก คือ อยากจะถูกรางวัล และถ้าไม่ถูกรางวัลทำยังไง ไปดล

ความหวังของคนอื่นในครับ ถ้าไม่ถูกรางวัลอย่าไปเสียใจ เงินที่ท่านลงทุนไปในความหวังของท่าน 80 บาทเนี่ยไปลดความหวังของเด็กยากจนที่ต้องการอุปกรณ์การศึกษา ไปลดความหวังของคนพิการ ความเจ็บไข้ได้ป่วยที่รอการรักษา เรื่องมะเร็ง เรื่องหัวใจ เรื่องตับไต อะไรก็แล้วแต่ นั้นไปลดความหวังของคน ที่รอการรักษา และไปลดความหวังที่ไม่ใช่สิ่งพูดได้ คือ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยว เมื่อไม่โดนตรงนี้ก็ไปโดนความหวังของคนอีกกลุ่มหรือสถานที่ที่สำคัญ นี่คือการหวังที่เราทำมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว เราสร้างความหวังแล้วหยิบยื่นโอกาสให้แก่คนหลากหลาย ได้แก่ ผู้ซื้อและผู้ที่ได้รับ การช่วยเหลือจากเรา เราจะต้องคำนึงถึงการรับผิดชอบต่อสังคม เราไม่ได้ติดสลากมากมายเกินไปกว่าประเทศเพื่อนบ้าน” (<http://group.wunjun.com/lottoteerachot>)

ผลการวิเคราะห์คดีเว็บไซต์พนันออนไลน์

มาคาดคิดของการสื่อสารเว็บพนันออนไลน์ก็คือ การสื่อสารผ่านลักษณะต่างๆ ของเว็บพนันออนไลน์แสดงให้เห็นว่าเป็นที่ชุกช่อนของอุดมการณ์ทุนนิยมส่วนตัว (Individual Capitalism) ที่สื่อสารให้ผู้เข้าชมได้รู้สึกว่าเป็นผู้ที่ชุกช่อนอยู่ตลอดเวลา มีแต่ผลได้ มีผลเสียน้อย และนำเสนอในลักษณะที่ท้าทายให้กล้าได้กล้าเสีย โดยมีพื้นที่ปลอบใจในลักษณะต่างๆ ตลอดจนมีตัวช่วยให้ความรู้สึกเป็นกันเองอบอุ่น ดังนั้นผู้เล่นเว็บพนันออนไลน์จึงไม่ใช่เป็นเพียงผู้ที่เล่นพนันเพื่อแสวงหากำไร แต่ต้องการได้รับการยอมรับ ต้องการได้อำนาจเหนือ ต้องการความได้เปรียบ อันเป็นภาพความคาดหวังในจินตนาการส่วนลึกของผู้เล่นเป็นจำนวนมาก ที่ไม่สามารถแสวงหาได้จากการเข้าพนันที่เป็นพื้นที่ปิดลับให้ความรู้สึกและภาพลักษณ์ของการเป็นนักพนัน การกำลังกำลังทำสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งแตกต่างไปจากการเกาะอยู่ในเว็บพนันออนไลน์ที่อยู่ในโลกที่เปิดเผยพอสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. เว็บไซต์พนันออนไลน์ใช้หลัก Human Interest ดึงดูดให้คนสนใจเว็บและเชื่อเชิญให้เข้าไปในเนื้อหาพนัน
2. ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ รวมถึงภาพลักษณ์อื่นๆ ประกอบให้ดูว่าเป็นเว็บที่มีความน่าเชื่อถือ เช่นการใช้ชื่ออ้างอิงไปถึงบ่อนที่มีชื่อเสียง การใช้สัญลักษณ์ธงชาติอังกฤษ การให้ภาพประกอบสถาน คฤหาสน์ ร้านอาหาร
3. ใช้สัญญาณกระพริบ แสงสี ตัววิ่ง ผ่านระบบหน้าต่างๆ กระตุ้นผู้เข้าชมให้ click ตามช่องทางเข้าไปสัมผัสจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ยากและซับซ้อนมากขึ้นจนต้องพึ่ง callcenter เป็นการเคลื่อนย้ายเข้าไปสู่การสื่อสารระหว่างบุคคล

4. ใช้ภาษาเชิงชวนให้รู้สึกว่าการเล่นพนันออนไลน์เป็นเกมท้าทาย และมีการใช้ภาษาชื่นชม ยกย่องให้เป็นคนสำคัญและจะได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้น
5. ใช้แสงสี ลักษณะตัวอักษรให้ผู้เข้าชมรู้สึกว่าเป็นเว็บที่มีความทันสมัย ล้ำยุค เป็นเรื่องแฟนตาซี มีความสนุกสนาน ปลอดภัย ไม่ใช่เรื่องผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรมแบบเข้าบ่อนที่มีภาพลักษณ์อึมครึมในลักษณะปิด
6. ใช้กลยุทธ์ให้ข้อเสนอส่งเสริมการขาย (Promotion) ในหลายรูปแบบจนทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกได้ว่า เล่นไปมีแต่ได้ แม้แต่เสียก็ยังจะได้ และยังได้เปอร์เซ็นต์จากการเล่น และอื่นๆ
7. ใช้กลยุทธ์การแสดงให้เห็นเสมือนจริงแบบ Real time ทั้งในลักษณะการรายงานผลการวิเคราะห์ก่อนแข่ง ขณะแข่งขันฟุตบอล หรือการแสดงความโปร่งใสในการแสดงสดให้เห็นถึงลักษณะการเล่นเกมนั้นอื่นๆ
8. ใช้กลยุทธ์การนำเสนอทางเลือกในการเล่นพนันอย่างหลากหลาย การยึดเหนี่ยวตารางการแข่งขันฟุตบอลเป็นหลักร้อยละ สามารถเปิดทางให้เล่นแบบกระจายความเสี่ยงออกไป ทั้งๆ ที่เป็น การเพิ่มอัตราการสูญเสีย อีกทั้งยังมีเกมส์พนันรูปแบบต่างๆ ไว้ให้เลือกเล่น ด้วยอัตราต่อรองหรือผลได้เสียในสัดส่วนที่แตกต่างกัน

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย

เครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนเพื่อขับเคลื่อนสังคมลดปัญหาจากการพนัน ได้มีการประชุมหารือเกี่ยวกับการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายอย่างต่อเนื่อง และได้เห็นพ้องต้องกันในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายโดยเน้นไปทางด้านการสื่อสารและการศึกษาเป็นสำคัญ โดยได้ร่วมกันจัดทำข้อเสนอเพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถาบันและแถลงการณ์ผ่านสื่อมวลชน ภายใต้ผลการศึกษาวิจัยถึงสถานการณ์และสภาพปัญหาการเล่นการพนันทั้งในด้านการวิจัยเชิงปริมาณผ่านแบบสำรวจ การสัมภาษณ์เจาะลึกถึงวิธีการเล่นการพนันของนิสิตนักศึกษาประชาชน การร่วมกันสนทนากลุ่มเพื่อเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ อันเป็นรากแห่งปัญหา ตลอดจนวิเคราะห์หาคำตอบจากการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการพนัน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการผลิตสื่อรณรงค์ด้านภัยพนัน

จากการดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา 2556 เครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนตระหนักว่า การพนันได้กลายเป็นปัญหาสำคัญที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนทำลายศักยภาพในมิติต่างของเด็ก และเยาวชนของไทยอย่างรุนแรง ดังนั้นจึงได้ร่วมกันสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาและสถานการณ์การพนัน ดังข้อเสนอต่อไปนี้

1. การที่นิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเล่นพนันตั้งแต่อายุน้อยทำให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการพนันส่งผลให้โตขึ้นก็จะเล่นการพนันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรวางพื้นฐานส่งเสริมเรียนรู้ป้องกันภัยการพนันตั้งแต่ประถมและมัธยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของการรู้ทันสื่อ(Media Literacy) ที่เกี่ยวข้องกับการพนันทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ ภัยจากการพนัน พนันแฝงในรูปแบบการชิงโชค ฯลฯ
2. บทบาทสื่อออนไลน์เริ่มระบาดเว็บพนันออนไลน์กลายเป็นพื้นที่เสี่ยงใหม่ล่อใจให้เด็ก เยาวชน และนิสิตนักศึกษาเข้าสู่วงจรการพนัน ด้วยการโฆษณาจูงใจในระบบออนไลน์หลากหลายรูปแบบเพื่อสร้างความสนใจในการเสี่ยงดวงโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ด้วยการใช้จุดแข็งของออนไลน์ในระบบ Real time เป็นเครื่องชักจูงและกระตุ้นการเล่นพนันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นกระทรวง ICT สำนักงานกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติและสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องหามาตรการที่ชัดเจนและโปร่งใสในเฝ้าระวังและปราบปรามเว็บไซต์การพนันให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง
3. การสื่อสารในงานโฆษณาผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในลักษณะของการเสี่ยงโชคเสี่ยงดวงเป็นตัวสร้างพื้นฐานของการรองรับค่านิยมจากการพนันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ SMS ส่งเพื่อให้ชิงรางวัล การชิงโชคเปิดฝาลุ้นเงินล้าน การพนันที่บ้านที่อ้างว่าเป็นประเพณี เป็นเรื่องที่ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพึงหยิบยกขึ้นมาพิจารณาว่ากำหนดนิยามว่าสิ่งเหล่านี้เป็นการพนันที่ผิดกฎหมายหรือไม่อย่างไรเพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนตลอดจนนิสิตนักศึกษาตกอยู่ภายใต้บรรยากาศแห่งการพนันโดยไม่รู้ตัว
4. สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความพยายามที่ชัดเจนในการป้องกันการแพร่กระจายการเล่นการพนันในทุกรูปแบบเข้าสู่เขตมหาวิทยาลัย ตั้งแต่การห้ามจำหน่ายสลากกินแบ่งในมหาวิทยาลัย การกำหนดมิให้มีการเล่นการพนันทุกรูปแบบ ทั้งไพ่ บิงโก ชิงเงิน เปิดเลขหนังสือ หวยหุ้น ทั้งหวยบนดินใต้ดิน และควรร่วมตรวจสอบกับชุมชนโดยรอบในการป้องปราม ร้านอาหาร สถาบันบันเทิงรอบมหาวิทยาลัยมิให้เป็นแหล่งรวมกลุ่มการเล่นการพนันของนักศึกษา
5. สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) พึงบรรจุเรื่องการต่อต้านการพนันเข้าเป็นส่วนหนึ่งในเกณฑ์องค์ประกอบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มหาวิทยาลัยใช้กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ต้องห่างไกลจากการพนัน และร่วมส่งเสริมพัฒนามาตรการส่งเสริมป้องกันภัยจากการพนันอย่างชัดเจน

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

หากไม่มีการดำเนินการใดๆกรณีศึกษาดังต่อไปนี้จะขยายวงออกไปอย่างไม่รู้จบต่อชะตากรรมนักเรียนนิสิตนักศึกษาของประเทศ ทั้งนี้เพราะในโลกความจริงเมื่อเจาะลึกลงไปก็ได้ใกล้ความจริงเข้ามาว่า เยาวชนและนิสิตนักศึกษาที่ติดการพนันไม่ได้มีเหตุผลของการต้องการความร่ำรวยหรืออยากได้เงินทองเพื่อไปใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยโดยไม่ต้องออกแรงมากเหมือนกับที่หลายๆ คนในสังคมเข้าใจ หากแต่พวกเขาเหล่านั้นล้วนเป็นผลพวงของผู้ที่ถูกกระทำและมูลเหตุแห่งการรู้ไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมที่พาเขาจมดิ่งลงสู่วังวนแห่งอบายมุขโดยมีครอบครัวเป็นฐานที่มั่นหลักที่จะเป็นตัวผลักดันหรือป้องกันอนาคตของชาติจากภัยพนันเป็นสำคัญ

ผลการดำเนินงานด้านการจัดเผยแพร่ผลงานการศึกษาของโครงการฯ

คณะทำงานได้มีการประสานงานจัดเวทีเสวนาทางวิชาการและนำเสนอผลงานการศึกษาของเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนในด้านต่างๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะชนโดยจัดในลักษณะการประชุมวิชาการ ภายใต้หัวข้อ “การสื่อสารต้านภัยพนัน” ขึ้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2556 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยมีคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ ตลอดจนสื่อมวลชนเข้าร่วมรับฟังผลการศึกษาวิจัยและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมาก โดยมี ผศ.ดร.บุญชาล ทองประยูร รองคณบดีคณบดีคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นประธานเปิดงาน และมีการปาฐกถาเรื่อง “พลังมหาวิทยาลัยไทย ร่วมใจต้านภัยพนัน” โดย รศ.ดร.สุมาลี ไชยสุภารกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมีการนำเสนอผลงาน เรื่อง การเปิดรับข่าวสารทัศนคติ และพฤติกรรม การเล่นการพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดย ดร.บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ขณะเดียวกันได้จัดเวทีคู่ขนานการ เสวนาวิชาการ บทบาทสื่อมวลชนไทยกับภัยพนัน และนำเสนอบทวิเคราะห์มายาคติในการสื่อสารการพนัน;สำนักงานสลากกินแบ่ง, เว็บไซต์ออนไลน์ตลอดจนการนำเสนอแนวทางการป้องกันภัยพนันในสถาบันอุดมศึกษา และปิดงานด้วยพิธีมอบวุฒิบัตร ผลงานการผลิตสื่อรณรงค์การสื่อสารต้านภัยพนัน

การจัดงานดังกล่าวได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนหลายแขนงอย่างกว้างขวางนำผลการศึกษาวิจัยของโครงการไปนำเสนอก่อให้เกิดการรับรู้และตระหนักในปัญหาเกี่ยวกับภัยการพนันต่อเยาวชน นิสิต นักศึกษาในวงกว้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เดลินิวส์

Section: First Section/หน้าแรก

หน้า: 1(ขวา), 14

หัวข้อข่าว: ช็อกผลวิจัยนศ.ติดพนันงอม ปมหลักเพื่อนตัวดีนำเข้าวงจรรูบาทว์

รหัสข่าว: C-130914004155(14 ก.ย. 56/06:40) หน้า: 1/2 **ปีที่: - ฉบับที่: 23347**

Daily Newsวันที่: เสาร์ 14 กันยายน 2556

Circulation: 850,000

Ad Rate: 2,200

Col.Inch: 61.06 Ad Value: 134,332 PRValue (x3): 402,996 คลิป: สีส

ข้อกผลวิจัยนศ. ติดพนันงอม

ปมหลักเพื่อนตัวดี นำเข้าวงจรอุบาทว์

เสียมแล้ใจไทยติดพนันงอม ผล
วิจัยพบนิสิต-นักศึกษา เกินครึ่งติด
เล่น ชีเพื่อนตัวดีชักนำเข้าวงจร
อุบาทว์มากที่สุด รองด้วยสื่อโทร
ทัศน์ แลผู้ขาย ◆ อ่านต่อหน้า 14

ติดพนัน □ **ต่อจากหน้า 1**
กับเพศทางเลือกนิยมเสี่ยงมากกว่าผู้หญิง ชัยยัง
เปิดรับสื่อมากจะยิ่งกลั้อยตามเห็นดีเห็นงามเข้า
ตำราตามคอมองไม่เห็นข้อเสีย ระบุเด็กเกรด
ห่วยนิยมเสี่ยงโชคมากกว่าพวกเรียนดี เดือนสื่อ
ต้องระวังการนำเสนอ พร้อมแนะมหาวิทยาลัย เร่ง
ปลูกสำนึกให้รู้เท่าทันพิษพนัน

จากสถานการณ์การพนันในปัจจุบันได้
ขยายออกไปในวงกว้างและมีรูปแบบการพัฒนารูป
แบบและชนิดของการเล่นการพนันออกไป
อย่างหลากหลาย จึงทำให้ประชาชนทุกเพศ
ทุกวัยเข้าถึงการพนันได้อย่างง่ายดาย โดยเฉพาะในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันพบว่า
มีสถิติการเล่นพนัน และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อ
การเล่นการพนันมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นเครือ
ข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อน
สังคมเพื่อลดปัญหาการพนัน ร่วมกับมูลนิธิส
ตรี-สตูดิโอส์ จึงเล็งเห็นถึงปัญหาและร่วมกัน
จัดเวทีรณรงค์การสื่อสารด้านภัยพนันใน
สถาบันอุดมศึกษาขึ้น

เมื่อวันที่ 13 ก.ย. รศ.ดร.สุมาลี ไชยสุก
รากุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร
เกษม กล่าวว่า การเล่นการพนันมีสาเหตุจาก

เกิดจาก 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1. เล่นเพื่อความ
บันเทิง ต้องการเสี่ยงโชค ซึ่งอาจไม่ส่งผลกระทบ
และไม่เกิดปัญหามากนัก 2. เล่นการพนัน
เพื่อเป็นช่องทางในการขายของอย่างรวดเร็ว
หรือเล่นหวังรวย ซึ่งกลุ่มนี้ถือว่ามีการนำ
เป็นห่วงที่สุด เพราะอาจนำไปสู่อาชญากรรม
และอาจกลายเป็นเหยื่อของอาชญากรรม ที่
ผ่านมามีนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่เล่นพนันจนต้องกู้หน้
นอกระบบ และ 3. กลุ่มที่ติดการพนัน เล่น
แล้วเลิกไม่ได้ แต่ไม่ได้เป็นผลมาจากฐานะ แต่
มีปัญหาทางสภาพจิตใจ

อย่างไรก็ตามสำหรับการเล่นการพนันใน
กลุ่มนักศึกษาถือว่ามีความเสี่ยงมากเนื่องจาก
นักศึกษเป็นกลุ่มคนที่เชื่องง่าย ขาดวิจารณ
ญาณ และที่สำคัญยังเชื่อในโชคชะตามากขึ้น
ทำให้เราต้องเร่งตระหนักและร่วมกันแก้ปัญหา
ดังกล่าว เพื่อหยุดและยับยั้งทัศนคติในเชิงบวก
ของการเล่นการพนันในกลุ่มนักศึกษา

ด้าน ดร.บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์
อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความ
สัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติ
และพฤติกรรมการเล่นการพนันของนิสิต
นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ” ซึ่ง
ตอบว่าการพนันในกลุ่มนิสิตนักศึกษากำลัง
ขยายวงกว้าง อีกทั้งนิสิตนักศึกษาได้เข้าไปอยู่
ในวงล้อมของการพนันอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งจากการ
สำรวจพบว่านักศึกษามีประสบการณ์ในการ
เล่นการพนันกว่าร้อยละ 66.7 โดยนักศึกษา
ส่วนใหญ่มีความรู้ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยว

กับการเล่นการพนันจากสื่อบุคคลที่เป็นเพื่อน
มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 ครั้งต่อเดือน

รองลงมาคือ สื่อโทรทัศน์ที่มีค่าเฉลี่ย
อยู่ที่ 3.27 ครั้งต่อเดือน และสื่อเว็บไซต์ มีค่า
เฉลี่ยที่ 2.93 ครั้งต่อเดือน ขณะที่การเปิดรับ
จากสื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนสื่อเฟซบุ๊กมีความ
ใกล้เคียงกันคืออยู่ที่ 2.78 ครั้งต่อเดือน และ
2.75 ครั้งต่อเดือน ตามลำดับ โดยเพศชายมี
ทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนัน
มากกว่าเพศหญิงและเพศทางเลือก ที่น่าสนใจ
คือเพศชายเคยมีประสบการณ์การเล่นการพนัน
ถึงร้อยละ 76.5 รองลงมาเป็นเพศทางเลือกร้อยละ
67.6 ส่วนเพศหญิงวัดได้ร้อยละ 58.2
เท่านั้น

ขณะเดียวกันนักศึกษามหาวิทยาลัย
เอกชนมีทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับการเล่น
การพนันมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยของ
รัฐ ซึ่งส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสถานะทาง
สังคมและรายได้ของนักศึกษาที่ต่างกัน นอก
จากนั้นนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 1.01-2.00
จะมีความถี่ในการเล่นพนันมากกว่ากลุ่มที่
เรียนดี ผลการวิจัยยังพบว่านิสิตนักศึกษาส่วน
ใหญ่มีประสบการณ์การเล่นพนันมาก่อน โดย
ร้อยละ 28.4 เริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตั้งแต่ชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย

รองลงมาร้อยละ 28.1 เริ่มเล่นการพนัน
ครั้งแรกในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเริ่ม
เล่นการพนันในระดับประถมศึกษาร้อยละ 24.3
สำหรับนักศึกษาที่มีประวัติการเริ่มเล่นการ
พนันครั้งแรกตอนระดับ ปวช.จะมีความถี่ใน
การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นพนันมาก
กว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีประวัติ
การเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตอนประถมศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
ปวส. และมหาวิทยาลัย ซึ่งการเล่นการพนัน
ครั้งแรกจะมีอิทธิพลต่อความถี่ในการเล่น

หนังสือพิมพ์ Bangkok Post

- Published: 13 Sep 2013 at 20.09
- Online news:

<http://www.bangkokpost.com/breakingnews/369594/two-thirds-of-uni-students-gamble>

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

หน้าแรก > ข่าวสังคม > ผลวิจัย "เด็กไทยนำหวงดัดการพนันตั้งแต่วัยประถม"

ผลวิจัย"เด็กไทยนำห่วง ติดการพนันตั้งแต่วัยประถม"

[SMS ข่าวช่อง 3](#)

www.krobkruakao.com

สมัคร *483879701 แล้วโทรออกหรือสอบถาม 02-683-5070

ค่าบริการ 7 บาท/สัปดาห์

พิเศษ! ถั้รับ!โทรศัพท์มือถือ LG Optimus L9 จำนวน 2

เปิดผลวิจัยชี้เด็กไทยนำห่วงติดการพนันตั้งแต่ประถมโดยเล่นไฟมากที่สุด รองลงมาคือล็อตเตอรี่และหวยใต้ดินส่วนใหญ่เป็นเด็กมหาวิทยาลัย เอกชน

โดยผลวิจัยทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศร่วมกับมูลนิธิสตรี-สุขภาพดี พบว่า เยาวชนร้อยละ 62 เคยเล่นไฟ ร้อยละ 39 เคยเล่นหวยใต้ดิน ร้อยละ 35 เคยเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 26 เล่นพนันฟุตบอลร้อยละ 12 รวมทั้งส่งเอสเอ็มเอสชิงโชค และเล่นหวยออนไลน์ทั้งนี้เพศชายเล่นการพนันมากที่สุด 76.5% เพศทางเลือก 67.6% และเพศหญิง 58.2% โดยเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

ทั้งนี้ นางสาวบุปผาภาวัฒนาพันธ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ระบุว่าสิ่งสำคัญ สื่อมวลชนต้องช่วยกันเสนอข่าวกระตุ้นให้สังคมมีความตื่นตัวและรับรู้ถึงอันตรายของการเล่นการพนันและเรียกร้องให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตรอันตรายของการเล่นการพนันในระดับประถมศึกษา รวมทั้งให้กระทรวงไอซีที ตรวจสอบเว็บไซต์ที่มีการเล่นพนันต่าง ๆ แอบแฝงและหลีกเลี่ยงการโฆษณาแฝงในรูปแบบ SMS เพื่อชิงรางวัล

อย่างไรก็ตามดร.ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ณะเอนก นักวิชาการอิสระระบุว่าจากผลการศึกษาการป้องกันและการแก้ไขปัญหการพนันในเด็กและเยาวชนที่ได้จากประเทศต่างๆอาทิ แคนาดา นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย อังกฤษ และสหรัฐพบว่า การแก้ไข

- 1.ต้องการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาการพนันให้แก่เด็กและเยาวชน
- 2.ประกาศให้ปัญหาการพนันเป็นวาระแห่งชาติเพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบตอสังคม
- 3.สร้างพื้นที่สีขาวเพื่อเป็นทางออกให้เด็กและเยาวชนได้มีกิจกรรมที่ห่างไกลจากการพนันด้วย

แนวหน้า

ปีที่: 34 ฉบับที่: 11840วันที่: เสาร์ 14 กันยายน 2556Section: โลกธุรกิจ/อาชญากรรมหน้า: 16(ซ้าย)

หัวข้อข่าว: ผลวิจัยชี้สน.เล่นพนันสื่อเสพสื่อเยอะปัจจัยสำคัญย้าเร่งการนำเสนอนักวิชาการร่วม...

รหัสข่าว: C-130914005094(14 ก.ย. 56/07:39) หน้า: 1/1

NaewNaCirculation: 600,000

Ad Rate: 1,100

Col.Inch: 23.02 Ad Value: 25,322 PRValue (x3): 75,966 คลิป: สีสี่

ผลวิจัยขึ้นศ.เล่นพนันอื้อ เสฟสื่อเยอะป้างัยสำคัญ

ย้าระวังการนำเสนอ นักวิชาการร่วมด้าน

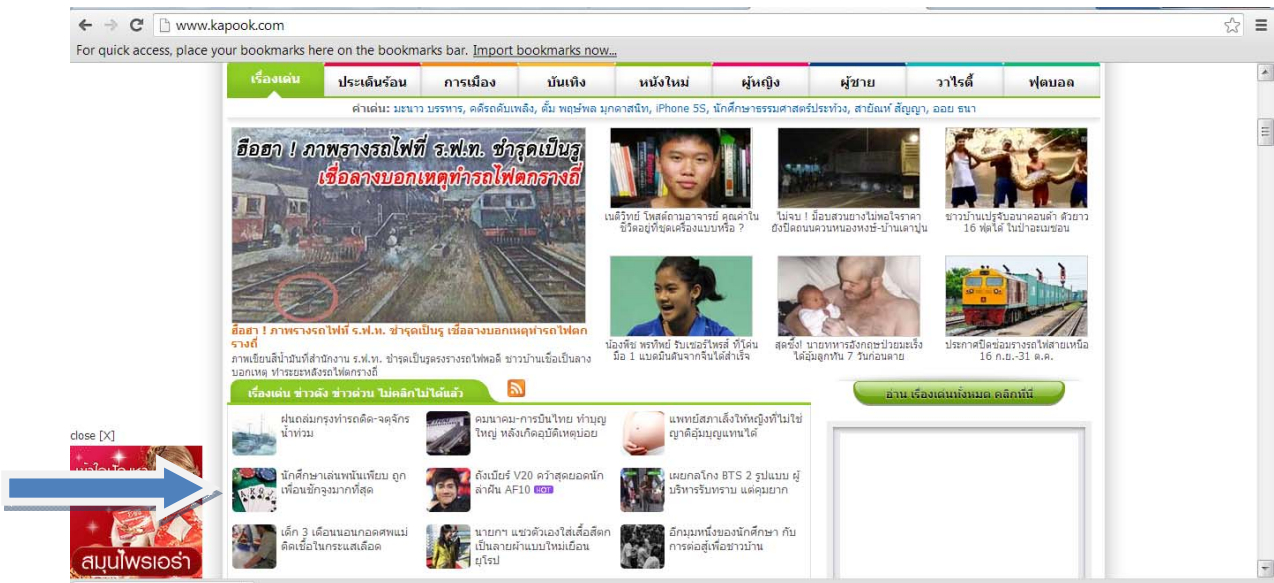
เมื่อวันที่ 13 กันยายน ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อนสังคมเพื่อลดปัญหาการพนัน ร่วมกับมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ ได้จัดเวทีรณรงค์ด้านกัยการพนัน โดยทาง รศ.ดร.สุมาลี ไชยศุภรากุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กล่าวถึง เหตุจูงใจในการเล่นการพนันมาจาก 3 ปัจจัยหลัก คือ 1.เล่นเพื่อความบันเทิง 2.เล่นเพื่อเป็นช่องทางขยับฐานะ หรือ หวังรวย และ 3.กลุ่มติดการพนัน เล่นแล้ว เลิกไม่ได้ ซึ่งไม่ได้เป็นผลจากฐานะ แต่มี ปัญหาสภาพจิตใจ ส่วนการเล่นพนันในกลุ่ม นักศึกษาถือว่ามีความเสี่ยงเนื่องจากยัง ขาดวิจารณญาณ

ขณะที่ ดร.บุปผา ลากระวัฒนาพันธ์ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย

หอการค้าไทย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติและพฤติกรรมการเล่นพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ” พบว่านักศึกษามีประสบการณ์ในการเล่นพนันกว่าร้อยละ 66.7 โดยส่วนใหญ่รับข่าวสารจากเพื่อนมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์และเว็บไซต์ โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกกับการเล่นพนันมากกว่าเพศหญิง ขณะเดียวกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนจะมีทัศนคติเชิงบวกกับการพนัน มากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐ นอกจากนี้ นักศึกษาที่เกรดเฉลี่ยสะสม 1.01-2.00 จะมีความดีในการเล่นพนันมากกว่ากลุ่มที่เรียนดี

ดร.บุปผากล่าวอีกว่า สำหรับการเปิดรับหรือบริโภคข่าวสารการเล่นพนัน นั้นพบว่าสื่อต่างๆ ยังมีมากเท่าไรนิสิตนักศึกษา ก็ยังมีทัศนคติทางบวก และความถึในการเล่นพนันสูงขึ้น ดังนั้นการนำเสนอของสื่อ จึงต้องระมัดระวัง นำเสนออย่างรอบด้าน

<http://www.kapook.com/>

อึ้ง ! นักศึกษาเล่นพนันเพียบ ชี้ ถูกเพื่อนชักจูงมากที่สุด

อึ้ง ! นักศึกษาเล่นพนันเพียบ ชี้ ถูกเพื่อนชักจูงมากที่สุด

เครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชน จัดเวทีรณรงค์การสื่อสารด้านภัยพนันในสถาบันอุดมศึกษา ชี้ นักศึกษาเสี่ยงต่อการเล่นพนันเพราะเชื่อคนง่าย ถูกเพื่อนชักจูงมากที่สุด และยังรับข้อมูลจากสื่อมากก็ยิ่งคิดบวกต่อการพนันมาก

สืบเนื่องจากสถานการณ์การพนันในปัจจุบันที่ขยายออกไปในวงกว้าง ทำให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยเข้าถึงการพนันได้อย่างง่ายดาย โดยเฉพาะในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันพบว่ามึนสติการพนัน และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการเล่นการพนันมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นเครือข่ายคณาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อนสังคมเพื่อลดปัญหาการพนัน ร่วมกับมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ จึงจัดเวทีรณรงค์การสื่อสารด้านภัยพนันในสถาบันอุดมศึกษาขึ้น

โดย วานนี้ (13 กันยายน 2556) รศ.ดร.สมาลี ไชยศรารกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ระบุว่า กลุ่มนักศึกษานั้นมีความเสี่ยงที่จะเล่นการพนันสูงมาก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เชื่อคนง่าย ขาดวิจารณญาณ และที่ยังเชื่อในโชคชะตามากขึ้น จึงจำเป็นต้องเร่งแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อหยุดและยับยั้งทัศนคติในเชิงบวกของการเล่นการพนันในกลุ่มนักศึกษา

ขณะที่ ดร.บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติ และพฤติกรรมการเล่นการพนันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ" ซึ่งตอบย้ำว่าการพนันในกลุ่มนิสิตนักศึกษากำลังขยายวงกว้าง และเข้าไปอยู่ในวงล้อมของการพนันอย่างไม่รู้ตัว

จากการสำรวจพบว่านักศึกษามีประสบการณ์ในการเล่นการพนันกว่าร้อยละ 66.7 และนักศึกษาสวนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันจากสื่อบุคคลที่เป็นเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อโทรทัศน์ และสื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนันและเคยมีประสบการณ์การเล่นพนันมากกว่าเพศหญิงและเพศทางเลือก ขณะที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนมีทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับการเล่นการพนันมากกว่าในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสถานะทางสังคมและรายได้ของนักศึกษาที่ต่างกัน อีกทั้งพบว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 1.01-2.00 จะมีความถี่ในการเล่นพนันมากกว่ากลุ่มที่เรียนดี

ทั้งนี้ ดร.บุปผา ยังเปิดเผยว่า ยังมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเล่นการพนันจากสื่อประเภทต่าง ๆ อาทิ

สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ สื่อบุคคล และสื่อใหม่มากเท่าไร นิสิตนักศึกษาก็จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันในทางบวกและมีความถี่ในการเล่นพนันสูงขึ้นด้วย ดังนั้นการนำเสนอของสื่อจึงจำเป็นต้องระมัดระวังให้มากขึ้น ต้องมีการนำเสนออย่างรอบด้าน ส่วนบทบาทของมหาวิทยาลัยควรปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษารู้เท่าทันสื่อ และสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการพนันให้มากขึ้นด้วยเพื่อเป็นการป้องกันการเล่นการพนันไม่ให้ขยายวงกว้าง

<http://education.kapook.com/view71234.html>

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ
การจัดเวทีสาธารณะ การสื่อสารด้านภัยพนัน
โครงการ พัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อนสังคมเพื่อลดปัญหา
การพนัน

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ คณะสื่อสารมวลชน

มีผู้ตอบแบบสอบถาม ๑๑๔ คน และนำมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. อาจารย์ มีจำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.01 บุคลากร มีจำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ 2.63 และ
 นักศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ

- ๕ หมายถึง มากที่สุด
- ๔ หมายถึง มาก
- ๓ หมายถึง ปานกลาง
- ๒ หมายถึง น้อย
- ๑ หมายถึง น้อยที่สุด

**เกณฑ์การระดับความ
พิจารณาพึงพอใจ**

๔.๕๑-๕.๐๐	มากที่สุด
๓.๕๑-๔.๕๐	มาก
๒.๕๑-๓.๕๐	ปานกลาง
๑.๕๑-๒.๕๐	น้อย
๑.๐๐-๑.๕๐	น้อยที่สุด

ผลการประเมินปรากฏดังนี้

ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจ พบว่า

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความ พอใจ
การบรรยาย/ฝึกปฏิบัติการ	3.79	
1. ก่อนเข้าร่วมโครงการคุณมีความเข้าใจในเรื่องภัย โฆษณาชวนเชื่อในเรื่องการเล่นการพนันมากน้อยแค่ไหน		มาก
2. หลังเข้าร่วมโครงการคุณมีความเข้าใจในเรื่องภัย โฆษณาชวนเชื่อในเรื่องการเล่นการพนันระดับไหน	4.39	มาก
3. ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการป้องกันภัยการพนัน ในสถานศึกษา	4.52	มากที่สุด
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดประเด็นทางสังคม เพื่อการรณรงค์การต่อต้านภัยโฆษณาชวนเชื่อในเรื่อง	4.58	มากที่สุด

การเล่นพนัน		
ความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับ	4.50	มาก
5. ทักษะการปฏิบัติจริงที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและการทำงานในอนาคต		
6. การนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์กับการดำเนินชีวิตและสังคม	4.50	มาก
7. การเชื่อมสัมพันธ์ของศิษย์คณาจารย์และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ	4.48	มาก
การบริหารจัดการโครงการ		
8. ความเหมาะสมของเวลา	4.53	มากที่สุด
9. ความเหมาะสมของสถานที่	4.55	มากที่สุด
10. ความเหมาะสมของอาหารและการบริการ	4.57	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.44	มาก

จากตารางแสดงระดับความพึงพอใจของโครงการ เรื่อง “พัฒนาเครือข่ายอาจารย์สื่อสารมวลชนร่วมขับเคลื่อนสังคมเพื่อลดปัญหาการพนัน” คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด(๔.๕๑ ขึ้นไป) มี ๕ รายการ คือได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการป้องกันภัยการพนันในสถานศึกษา , ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดประเด็นทางสังคมเพื่อการรณรงค์การต่อต้านภัยโฆษณาชวนเชื่อในเรื่องการเล่นพนัน , ความเหมาะสมของเวลา , ความเหมาะสมของสถานที่ , ความเหมาะสมของอาหารและการบริการและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก(3.51 ขึ้นไป) จำนวน 5 รายการ คือ ทักษะการปฏิบัติจริงที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและการทำงานในอนาคต , การนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์กับการดำเนินชีวิตและสังคม , การเชื่อมสัมพันธ์ของศิษย์คณาจารย์และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ , และหลังเข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจในภัยพนัน

ตอนที่ ๓

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดโครงการอบรมครั้งต่อไป ความคิดเห็นอื่นๆ

- อยากให้มีการจัดอบรมแบบนี้ขึ้นอีก
- สถานที่จัดงานเหมาะสม และมีผู้สนใจจำนวนมากโอกาสหน้าอยากให้จัดห้องใหญ่กว่านี้
- อยากให้มีการจัดโครงการต่อไป เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพต่อสังคม
- เนื้อหาหัวข้อการอบรมน่าสนใจมากแต่เน้นวิชาการมากเกินไป

ประวัติและผลงานผู้ประสานงานโครงการฯ

ดร.สุระชัย ชูผกา

ตำแหน่งวิชาการ

อาจารย์

ประวัติการศึกษา

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต(สื่อสารมวลชน)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2555
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2542
เศรษฐศาสตรบัณฑิต. (การคลัง)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2534

ประวัติการทำงาน

อาจารย์ประจำคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง	พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน
ผู้สื่อข่าวอาวุโส หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	พ.ศ. 2535-2545
เจ้าหน้าที่พัฒนาชนบท สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน	พ.ศ. 2534-2535
เจ้าหน้าที่การตลาด บริษัทสยาม เครือปูนซีเมนต์ไทย	พ.ศ. 2534-2535

ผลงานทางวิชาการ

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

รายงานวิจัย

รายงานการศึกษาวิจัย การสื่อสารสาธารณะผ่านสื่อโทรทัศน์ กรณีศึกษา รายการรวมพลังสร้างสุข (พ.ศ.2545-2548) สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2549.

รายงานวิจัย การสื่อสารเพื่อการมีงานทำ: กรณีศึกษบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชาสื่อสารมวลชน. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. พ.ศ. 2549.(วิจัยร่วม)

รายงานวิจัย กระบวนการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ โครงการปรับฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ระบบจ่ายตรงสิทธิสวัสดิการรักษายาบาล. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2549.

รายงานการวิจัยประเมินผล โครงการการจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพโครงการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มผู้สูงอายุ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. พ.ศ. 2549

รายงานการวิจัยเชิงสำรวจ ความคิดเห็นและความเชื่อมั่นต่อโครงการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มผู้สูงอายุ. สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. พ.ศ. 2549

รายงานการวิจัยประเมินผล โครงการสร้างเสริมสุขภาพประเภทเปิดรับทั่วไป พ.ศ. 2549. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. พ.ศ. 2549.

รายงานวิจัย การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านการรับรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้บริการสถานีนอมาลัยของประชาชนในพื้นที่ 20 อำเภอ". โครงการสนับสนุนการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขพ.ศ. 2550.

รายงานวิจัย บทบาทและสถานภาพของวิทยุชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2550.

รายงานการวิจัย โครงการการจัดการความรู้เพื่อการรณรงค์ป้องกันภัยแผ่นดินไหวในอาคารสูงระยะที่ 1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. พ.ศ. 2551

บทความ ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy
การสื่อสารมติมหาชนในบั้งไฟพญานาค. วารสารรวมคำแหง ปีที่ 19 ฉบับที่ 4. ตุลาคม-ธันวาคม

พ.ศ. 2545.

มีอบ: มติมหาชนบนท้องถนน. วารสารรวมคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์ พ.ศ. 2546.

เส้นทางวิทยุชุมชนกับความเป็นพื้นที่สาธารณะ. วารสารรวมคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์

พ.ศ. 2547.

การสื่อสารเพื่อการบริการที่เป็นเลิศ. เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อเสริมสร้างทักษะ

การให้บริการ. กองการเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง. พ.ศ. 2548.

บทบาทและสถานภาพวิทยุชุมชนไทยกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. เอกสารประกอบ

การสัมมนาวิชาการระดับชาติ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พ.ศ. 2549.

ประสิทธิภาพสื่อในการผลิตคะแนนเสียงเลือกตั้ง. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการระดับชาติ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พ.ศ. 2553

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ทศนคติ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการใช้บริการ ณ สถานีอนามัย

ของประชาชนในพื้นที่ 20 อำเภอ. วารสารระบบบริการปฐมภูมิและเวชศาสตร์ครอบครัว.

Vol.No. 3 July-October 2009.

Earthquake Imagination Game. A New Fun Digital Game from Thailand for Earthquake

Hazard Reduction. Applications of DRR Tools: Sharing Asian Experiences.

Janpan International Cooperation Agency(JICA) 2011.

คุณภาพของการรณรงค์หาเสียงในตลาดเลือกตั้งไทย ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 23 ธันวาคมพ.ศ. 2550.วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์. พ.ศ.2555.

หนังสือ

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
คู่มือประกอบการอบรม โครงการเสริมสร้างคอมมูนิตี้ชุมชนเข้าใจต่อสถานการณ์ภัยคุกคาม

ชุมชน. สำนักงานคณะกรรมการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กสทช.)
กรุงเทพ บริษัท แชนโทรปริ้นท์ติ้ง จำกัด. พ.ศ. 2554.

สูงวัย สุขใจ สุขกาย. ประมวลข้อมูล 30 โครงการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงวัย เล่ม 1 ในชุดสร้างเสริม
สุขภาพผู้สูงวัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ. บริษัท เอส.เอ็น.มีเดียแอนด์
แพ็ค จำกัด.พ.ศ. 2550.

หน้าที่และบทบาทของผู้สื่อข่าว.ประมวลสาระชุดวิชาการการข่าวเบื้องต้น. Introduction to

Journalism.สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2547.(เขียนร่วม)

การสื่อสารกับมติมหาชน. เอกสารประกอบคำบรรยาย MCS4601 คณะสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2552.

สื่อมวลชนกับสถานการณ์ปัจจุบัน. เอกสารประกอบคำบรรยาย MCS3209
คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2553.

การเขียนเชิงวารสารศาสตร์เบื้องต้น. เอกสารประกอบคำบรรยายJR1201 คณะสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2554.

ฝึกอบรม

วิทยาการโครงการฝึกอบรมสื่อมวลชนท้องถิ่น 4 ภูมิภาค “สื่อดีมีสุข” สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ
พ.ศ. 2547.

วิทยาการโครงการฝึกอบรมแกนนำวิทยุชุมชนเพื่อการสร้างหลักประกันในระบบสุขภาพ 15 เขต.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2547-2548.

วิทยาการโครงการฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งสื่อชุมชน 4 ภูมิภาค. องค์การพัฒนารัฐบาล
Information Center for Gambling Control Policy
(พอช.) พ.ศ. 2548.

วิทยาการอบรม การสัมมนาเพื่อเสริมสร้างทักษะการให้บริการ.”การสื่อสารเพื่อการบริการที่เป็น
เลิศ” กองการเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พฤษภาคม พ.ศ. 2548

วิทยาการโครงการฝึกอบรมคณาจารย์สื่อสารมวลชน 10 สถาบัน สำหรับการเสริมสร้าง

ความเข้มแข็งวิทยุชุมชนไทย. สำนักงานคณะกรรมการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการ
โทรคมนาคม. แห่งชาติ(กสทช.) พ.ศ.2554

ภาพบรรยายการเวทีสาธารณะ การสื่อสารต้านภัยการพนัน

วันที่ 6 กันยายน พ.ศ.2556 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สงวนลิขสิทธิ์ © 2556

โดย ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

กันยายน พ.ศ. 2556

อนุญาตให้นำเนื้อหาในเอกสารนี้ไปใช้และเผยแพร่ โดยมีให้ผลิตซ้ำเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า รวมทั้งให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

พิมพ์ที่ : กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)
มูลนิธิสารธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
1168 ซอยพหลโยธิน 22 ก.พหลโยธิน
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

: 0-2511-5855

: 0-2939-2122

: ICGP@THAINHF.ORG

: WWW.THAINHF.ORG/ICGP

: ICGCP

: @ICGP1

**: ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะ
เพื่อลดปัญหาจากการพนัน**

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)